

לתקציר - מאגר סביר
בג"צ 7023/94

1. פתחיה שקאקי
2. ח'ולה שקאקי, קטינה
3. אברהים שקאקי, קטין
4. אסמה שקאקי, קטין

נגד

שר הפנים

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

[6.6.95]

השופט א' גולדברג
השופט י' קדמי
השופטת ט' שטרסברג-כהן

בקשה למתן צו על תנאי וצו ביניים

עו"ד א. נסאר - בשם העותרים
עו"ד נ. ארד - בשם המשיב

פ ס ק - ד י ן

השופט א' גולדברג

העותרת התפקדה כתושבת מזרח ירושלים במפקד האוכלוסין שנערך בשנת 1967. היא קיבלה תעודת זהות ישראלית, אולם לא התאזרחת. לפיכך דינה היה כמי שיש לו רשיון לישיבת קבע, לפי חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952.

בשנת 1985 התחתנה העותרת עם פתחי שקאקי, יליד עזה.

בשנת 1988 גורש בעלה של העותרת ללבנון, לאחר שקודם לכן גזר פדמיים למאסר בשל פעילות חתרנית נגד המדינה. לאחר שגורש ללבנון עבר בעלה של העותרת לסוריה. במהלך השנים מאז גירושו ועד היום עומד בעלה של העותרת בראש הנהגתו של אירגון ה"ג'יהאד האיסלמי", האחראי לבצוע פיגועים חמורים ביותר נגד מדינת ישראל ואזרחיה.

ביום 18.11.88 יצאה העותרת את ישראל ומאז היא מתגוררת עם בעלה בסוריה, ושם גם נולדו שלשת ילדיהם.

משך למעלה משש שנים לא חזרה העותרת לישראל, ו"רשיון יציאה ואשרת חזרה" שניתן לה בעת שעזבה את ישראל, הוארך מעת לעת לבקשת קרוביה בירושלים. לראשונה בקשה באמצעות קרוביה, לחזור לביקור בירושלים ביום 8.9.94, והאישור ניתן כמבוקש עד 8.10.94.

ביום 3.10.94 הגיעה העותרת עם שלשת ילדיה לגשר אלנבי, ומשם עברה לירושלים. למחרת היום פנתה למשרד הפנים ובקשה תעודת זהות ישראלית בה יירשמו גם שלשת ילדיה. בקשה זו נדחתה, ונאמר לעותרת כי עליה לעזוב את הארץ.

לטענת העותרת היא נאלצה מכה הנסיבות להעתיק את מקום מגוריה לסוריה כדי להיות עם בעלה, שגורש כאמור, ולא עשתה כן מרצונה הטוב. לטענתה לא חלה עליה תקנה 11(ג) לתקנות הכניסה לישראל, התשל"ד-1974, שכן גם אם עזבה את ישראל אין לראותה כמי ש"השתקע במדינה מחוץ לישראל".

מה עוד שלא נתקיים בה אף אחד מן התנאים שבתקנה 11א לתקנות הנ"ל.

אכן נכון הדבר, כי העותרת לא שהתה מחוץ לישראל תקופה של שבע שנים לפחות; אין גם ראייה כי קיבלה רשיון לישיבת קבע בסוריה; כשם שאין ראייה כי קיבלה את האזרחות הסורית. ואף על פי כן אין בידינו להתערב בקביעתו של המשיב כי רשיונה של העותרת לישיבת קבע בארץ פקע עקב עזיבתה את ישראל והשתקעותה בסוריה. תקנה 11א לתקנות הנ"ל רק קובעת "חוקת השתקעות", אם נתקיימה אחת העובדות המנויות בתקנה. חוקה זו ניתנת לסתירה על ידי בעל הרשיון. אולם אין לומר כי רק אם נתקיימה אחת העובדות המנויות רק אז הוכחה עובדת ההשתקעות במדינה מחוץ לישראל לפי תקנה 11(ג).

עובדת ההשתקעות במדינה מחוץ לישראל יכולה להלמד גם מעובדות אחרות שאינן מנויות בין העובדות שבתקנה 11א לתקנות הנ"ל. יש והמציאות החדשה, המזליפה את מקומה של המציאות של ישיבת קבע בארץ, עולה בעליל מנסיבות שונות מאלה המנויות בתקנה 11א לתקנות הנ"ל.

כך הוא הדבר בענייננו. העותרת חיה משך למעלה משש שנים בסוריה. שם עשתה את ביתה עם בעלה, שם ילדה ילדיה ושם מקום "עיסוקו" הקבוע של בעלה. משך כל השנים האלה לא הראתה העותרת כל זיקה לישראל, ולא באה לבקר בה אף לא פעם אחת. בנסיבות אלה פקע הרשיון לישיבת קבע מתוכו. כשהמציאות של ישיבת קבע בארץ אינה קיימת עוד (בג"צ 282/88 עווד נגד ראש הממשלה ושר הפנים ואח', פ"ד מב(2) 424 (433)). ראיית העותרת כממשיכה לשבת ישיבת קבע בארץ אינה מתיישבת עם ההגיון, ויש בה משום עוות של המציאות שיצרה העותרת כמו ידיה.

לפיכך הוחלט לדחות את העתירה.

ניתן היום, ח' בסיוון תשנ"ה (6.6.95).